

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü

Sayı :E-16934678-163.01.01-00121070325
Konu :Basitleştirilmiş Usulde Düzenlenen A.TR
Dolaşım Belgeleri

13.04.2026 / 121070325
DAĞITIM YERLERİNE

İlgi :22.01.2021 tarihli ve E-16934678-180.01-00060845181 sayılı yazımız.

İlgi'de kayıtlı yazımızda belirtilen Covid-19 Salgını süresince İtalya'da onaylanmış ihracatçı yetkisini haiz firmaların kendi ihracat işlemleri dışında da A.TR dolaşım belgelerini basitleştirilmiş usulde düzenleyebilmeleri uygulaması, Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan 16 Şubat 2024 tarihli bir örneği ekli bilgi notu ile **1 Mayıs 2024 tarihinden geçerli olmak üzere** kaldırılmıştır.

Bunun yanı sıra; Genel Müdürlüğümüze ulaşan çeşitli başvuruların incelenmesinden, Covid-19 Salgını nedeniyle bir istisnai tedbir olarak İtalya özelinde yürütülmüş olan uygulamanın basitleştirilmiş usulde düzenlenen A.TR dolaşım belgelerinin 13 no.lu hanesinin doldurulması hususunda genel bir kafa karışıklığına yol açtığı anlaşıldığından, konunun açıklığa kavuşturulmasının yararlı olacağı değerlendirilmiştir.

2006/10895 sayılı *Türkiye ile Avrupa Topluluğu Arasında Oluşturulan Gümrük Birliği'nin Uygulanmasına İlişkin Esaslar Hakkında Karar*'ın (Karar) normal usulde A.TR dolaşım belgelerinin doldurulmasına ilişkin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (d) ve (e) bentlerinde;

“d) İhracatçılar veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcilerince, vize işleminin tamamlanmasından sonra elektronik sistem üzerinde yer alan bilgiler, 4 üncü maddede belirtilen şekil şartlarını taşıyan ve 6 nci maddede belirtilen şekilde temin edilen yeşil meneviş zeminli matbu A.TR Dolaşım Belgesi üzerine yazıcı vasıtasıyla dökümü alınır. Dökümü alınan belgenin (13) numaralı “İhracatçının Beyanı” kutusu ihracatçı tarafından imzalanır. İmzalanan belgenin bir kopyası ihracatçı tarafından beş yıl süresince saklanır.

e) A.TR Dolaşım Belgesinin üzerinde, belgenin (13) numaralı “İhracatçının Beyanı” alanına ihracatçı veya onun sorumluluğu altında gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisince atılacak imza haricinde elektronik sistemde oluşturulmamış hiçbir kayıt yer alamaz. Döküm üzerinde ekleme, düzeltme veya silinti yapılamaz.”

denilmiştir.

Bununla beraber, basitleştirilmiş usule ilişkin 22 nci maddenin ikinci fıkrasında; ***“Yukarıda belirtilen ifadeyi taşıyan dolaşım belgeleri de dahil olmak üzere, 20 nci madde hükümlerine istinaden***

düzenlenen ve (13) numaralı bölümü onaylanmış ihracatçı tarafından imzalanan belge, bu Karar hükümlerine uygun olarak düzenlenen ve gümrük idaresi tarafından vize edilen A.TR Dolaşım Belgesine eşdeğer sayılır.” hükmü bulunmaktadır.

Bu çerçevede, A.TR dolaşım belgesi düzenlenmesine ilişkin mevzuatta ihracatçı firmaların gümrük mevzuatından kaynaklanan temsil haklarını kısıtlayıcı bir hüküm bulunmamakla beraber; yalnızca mevzuatı dahilinde yetki alan onaylanmış ihracatçıların kendi ihracat işlemlerine dair basitleştirilmiş usulde A.TR dolaşım belgesi düzenleyebilecekleri ve basitleştirilmiş usulde düzenlenen A.TR dolaşım belgelerinin 1 no.lu hanesindeki onaylanmış ihracatçı firma bilgisinin 13 no.lu hanedeki firma bilgisi ile uyumlu olması gerektiği ortaya konulmuştur.

Buna ilaveten, onaylanmış ihracatçı yetkisini haiz bazı hızlı kargo operatörlerinin AB’de aynı zamanda başka ihracatçı firmaların “*gümrük beyannamesini imzalamaya yetkili kanuni temsilcisi*” sıfatıyla dolaylı temsil yetkisi kullandıkları bilinmektedir. Bu firmaların Gümrük Birliği mevzuatı dahilinde onaylanmış ihracatçı yetkisine sahip olmaları dolayısıyla kendi ihracat işlemleri için basitleştirilmiş usulde A.TR dolaşım belgesi düzenleyebilecekleri izahıtan varestedir. Öte yandan, temsil ettikleri ihracatçı firmanın onaylanmış ihracatçı yetkisi bulunmaması durumunda, bu firmalar ancak dolaylı temsilci sıfatıyla normal usulde düzenlenen A.TR dolaşım belgelerinin 13 no.lu hanesini ihracatçı firma adına doldurabilmektedirler.

2006/10895 sayılı Karar’ın dayanağını oluşturan ve “*Köprü Mevzuat*” olarak adlandırılan “*Türkiye-Avrupa Topluluğu Gümrük İşbirliği Komitesinin 1/2006 sayılı Kararı*”nın 11 inci maddesinin ikinci paragrafında; “*İhracatçı Devletteki gümrük idareleri, A.TR dolaşım belgelerinin düzenlenmesinin söz konusu olduğu devamlı sevkiyatlar yapan ve ürünlerin gümrük statüsünün doğrulanması için yetkili makamları tatmin edecek ölçüde gerekli tüm teminatı sunan herhangi bir ihracatçıya (bundan sonra “onaylanmış ihracatçı” olarak anılacaktır), Madde 7’de belirtilen koşullara tabi olarak bir A.TR dolaşım belgesi edinmesi amacıyla, eşyayı veya bu eşyaya ilişkin bir A.TR dolaşım belgesi başvurusunu ihracat sırasında ihracatçı Devletin gümrük idaresine sunmama yetkisi verebilir.*” denilmiştir.

Karar’ın “*basitleştirilmiş işlemler*” hükmü dahilinde A.TR dolaşım belgelerini gümrük idarelerine ibraz etmeden düzenleyebilme yetkisine dair usul ve esaslar Türk gümrük mevzuatında, *Onaylanmış Kişi Statüsüne İlişkin Gümrük Genel Tebliği*’nin 54 ilâ 60 ıncı maddelerinde ve *Gümrük İşlemlerinin Kolaylaştırılması Yönetmeliğinin* 44 ilâ 51 inci maddelerinde belirlenmiştir. Benzer şekilde AB gümrük mevzuatında, Birlik Gümrük Kodu’nun (Union Customs Code – UCC) 38 ilâ 41 inci maddelerinde ve UCC Uygulama Tüzüğü’nün (Implementing Act – IA) 67 nci maddesinde bahse konu basitleştirmeye dair genel düzenlemelere yer verilmiştir. Anılan madde hükümlerinin incelenmesinden de görüleceği üzere, bu yetkinin yalnızca mevzuatında belirtilen koşulları sağlayan ve buna istinaden kendisine yetki verilen firmalarca kendi ihracat işlemleri için kullanılması gerektiği aşıkardır.

İthalatçı gümrük idareleri, basitleştirilmiş usuldeki A.TR dolaşım belgelerinin onaylanmış ihracatçı yetkisini haiz firmalar tarafından düzenlendiğini teyit etmek amacıyla; belge üzerinde belirtilen onaylanmış ihracatçı numaraları üzerinden ve/veya Karar’ın idari işbirliği hükümleri çerçevesinde kontroller gerçekleştirmektedir. Basitleştirilmiş usulde düzenlenen A.TR dolaşım belgelerinin 1 no.lu hanesindeki ihracatçı bilgisi ile 13 no.lu hanesindeki bilginin uyuşmaması, söz konusu yetkinin hangi firma tarafından kullanıldığının anlaşılmasına ve bu türden belgelerin reddedilmesine sebep olmaktadır.

Onaylanmış ihracatçı yetkisine sahip olmayan bir ihracatçı firmanın bu yetkiyi haiz başka bir firmayı dolaylı temsilci tayin ederek ve o firmanın onaylanmış ihracatçı yetkisini kullanarak basitleştirilmiş

usulde A.TR dolaşım belgesi dzenlemesi mevzuata uygun olmayıp bu Şekilde dzenlendiği anlaşılan A.TR dolaşım belgelerinin 2006/10895 sayılı Karar'ın 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca ithalatta teknik nedenle reddedilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte; takip edilmesi icap eden esas yöntem, basitleştirilmiş usulde dzenlenen A.TR dolaşım belgelerinin tüm kısımlarının onaylanmış ihracatçı firmanın kendi yetkilileri tarafından doldurulması olsa da ticaretin gerektirdiği zorunlu hallerde; 1 no.lu hanede belirtilen onaylanmış ihracatçı yetkisini haiz firmanın kendi sevkiyatı için dzenlenmiş olması, 13 no.lu hanede söz konusu onaylanmış ihracatçı yetkisine sahip firmayı temsilen doldurulduğunun açıkça belirtilmiş olması ve bu hanede yetki sahibi asıl ihracatçı firmanın (onaylanmış ihracatçı) tam adına yer verilmiş olması kaydıyla, 13 no.lu hanenin onaylanmış ihracatçı olan asıl ihracatçı firmanın temsilcisi tarafından doldurulması ve imzalanması mümkün bulunmaktadır. 13 no.lu hanedeki bilgilerden 1 no.lu hanedeki onaylanmış ihracatçı yetkisine sahip asıl ihracatçı firmanın kolayca teşhis edilebildiği durumlarda ve başkaca bir şüphe bulunmaması halinde, bu Şekilde doldurulmuş olan basitleştirilmiş usuldeki A.TR dolaşım belgeleri kabul edilebilecektir.

Bilgileri ile gereğini arz/rica ederim.

Atilla BASTIRMACI
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Ek: AB / Covid-19 Tedbirlerinin Kaldırılması Hakkında Bilgi Notu

Dağıtım:

Gereği:

Tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine

Bilgi:

Gümrükler Genel Müdürlüğüne